

הנחיה מס' 2.3 - מדיניות התביעה בהעמדה לדין בעבירות של התניית ביצוע טיפול רפואי במתן תרומה כספית לבית חולים	הנחיות פרקליט המדינה
עדכון אחרון: 5 מאי 2019, ל ניסן תשע"ט	27 מאי 1990 ; 1 אוגוסט 2002

### 2.3 מדיניות התביעה בהעמדה לדין בעבירות של התניית ביצוע טיפול רפואי במתן תרומה כספית לבית חולים

1. התניית ביצוע טיפול רפואי, כגון ניתוח, על ידי רופא בבית חולים ממשלתי או ציבורי, בתרומה כספית מצד החולה או משפחתו לבית החולים, עשויה להוות עבירה של עושק או הפרת אמונים על ידי עובד ציבור, ואף לעלות כדי עבירת שוחד.
2. משרד הבריאות הוציא הנחיה מפורשת לבתי החולים, אשר בה נקבע חד משמעית כי אסור לקבל תרומות מחולים כל עוד הם מאושפזים במחלקה. קל וחומר שאסור לבקש תרומות כאמור. כאשר התרומה נדרשת כתנאי לביצוע הטיפול או הניתוח, הדבר חמור עוד יותר. לפיכך, במקרים מעין אלה, יש מקום להעמדת דורשי ה"תרומה" לדין.
3. במקרים של בקשת תרומות, ללא התניה מפורשת הקושרת בין מתן התרומה למתן הטיפול הרפואי, יש להחליט בשאלת ההעמדה לדין פלילי על פי הנסיבות.
4. במקרים של קבלת תרומות, שניתנו ביוזמת החולה או משפחתו, הנטייה תהא שלא להעמיד את מקבלי התרומה לדין פלילי.
5. תשומת הלב מופנית לתיק **בר-טל**<sup>1</sup>, שבו הורשע רופא בדין, בין היתר בשל דרישת תרומה לקרן מחקר של בית החולים, אותה דרש כתנאי לביצוע ניתוח באופן אישי על ידו. פסק דין זה אושר על ידי בית המשפט המחוזי בת"א<sup>2</sup>. וראו גם: עניין **לחמן**<sup>3</sup>, בפסקאות 15-16 לפסק דינה של כב' השופטת שטרסברג-כהן.
6. אשר לנותן התרומה, הרי שככלל, אין מקום להעמידו לדין, בהיותו נתון במצב של מצוקה כלפי דורש או מקבל התרומה.
7. כמובן, שהאמור לעיל נכון מדין קל וחומר, כאשר מדובר על תשלום פרטי לרופא בבית חולים ציבורי ללא הסדר מוסדי מוכר המאפשר זאת.

<sup>1</sup> ת"פ (שלום ת"א) 3948/90 מדינת ישראל נ' בר-טל, פ"מ תשנ"ב(4) 177 (1991).

<sup>2</sup> ע"פ 1757/91 בר-טל נ' מדינת ישראל (לא פורסם).

<sup>3</sup> ע"פ 2567/97 לחמן נ' מדינת ישראל (לא פורסם), 11.12.1997.